

PROBLEMY DO ROZSTRZYGNĘCIA NA I ĆW radca prawny Arkadiusz Świderek

1. Kto jest uprawniony, a kto zobowiązany do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości Spółki Polskie Składy Glazury Sp. z o.o. ?,
  - a) omówić problem prokurenta,
  - b) wierzyciel rzeczowy nie będący wierzycielem osobistym,
  - c) czy kurator ustanowiony na podstawie art. 42 k.c. jest uprawniony do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, czy tylko kurator ustanowiony na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy KRS
2. Właściwość sądu,
3. Żądanie wniosku
  - ogłoszenia upadłości,
  - zabezpieczenia,
  - zwrotu kosztów
4. Koszty postępowania
5. Uzasadnienie wniosku
6. Załączniki do wniosku i problem ich barków,
7. Ocena pożyczki udzielonej Spółce Skład Glazurniczy sp. z o.o.
8. Zwrot wniosku i zaskarżenie

Uprawnieni są – każdy z wierzycieli w tym wierzyciel rzeczowy z tytułu udzielonej hipoteki

Art. 20

1. Wniosek o ogłoszenie upadłości może zgłosić dłużnik lub każdy z jego wierzycieli.

1. Uchwała Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 6 czerwca 2014 r. III CZP 23/14

Teza

Wierzyciel hipoteczny niebędący wierzycielem osobistym dłużnika jest uprawniony do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie jego upadłości (art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze - t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1112 ze zm.).

- www.sn.pl, *Legalis*
- *Prawo upadłościowe i naprawcze, Art. 20 ust. 1*

Numer 897445

Zobowiązany jest dłużnik

Art. 21 [Obowiązek zgłaszania wniosku]

1. Dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości.

2. Jeżeli dłużnikiem jest osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa na każdym, kto ma prawo go reprezentować sam lub łącznie z innymi osobami.

Prokurent nie jest uprawniony do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości co potwierdza orzeczenie;

<http://tatara.com.pl/blog/odpowiedzialnosc-prokurenta-za-niezgloszenie-wniosku-o-ogloszenie-upadlosci-po-01-01-2016-r/>

Postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 15 marca 2013 r. V CSK 177/12

Teza

I.

Surowe konsekwencje niezgłoszenia we właściwym terminie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, wynikające z art. 373 ustawy z 28.2.2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1112), dotyczą wyłącznie osób zobowiązanych do zgłoszenia takiego wniosku. Wobec prokurentów, którym doktryna prawa przypisuje możliwość takiego działania, nie mogą zostać orzeczone zakazy określone we wskazanym przepisie.

opubl. MoP 2013/7/388.

II.

Prokurent spółki jawnej jest uprawniony, a nie zobowiązany do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki i nie dotyczą go konsekwencje, o jakich mowa w art. 373 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 176, poz. 1360 ze zm.). **BRAK POTWIERDZENIA TEJ TEZY W UZASADNIENIU**

opubl. OSNC 2013/11/131; Biuletyn SN 2013/7.

- OSNC 2013 nr 11, poz. 131, str. 54, MoP 2013 nr 7, str. 338, Biul. SN 2013 nr 7, Legalis, Biuletyn SN - IC 2013 nr 10
- Prawo upadłościowe i naprawcze, Art. 373

Numer 610314

Skład sądu

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (przewodniczący)
SSN Marta Romańska

SSN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

Sentencja

Sąd Najwyższy w sprawie z wniosku wierzyciela Z. B., F.W. G. m.b.H. w S. (Austria) przy uczestnictwie D. P. o zakaz prowadzenia działalności gospodarczej, po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 15 marca 2013 r., skargi kasacyjnej wnioskodawcy od postanowienia Sądu Okręgowego w L. z dnia 2 grudnia 2011 r., oddała skargę kasacyjną i zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestnika postępowania 120 (sto dwadzieścia) zł kosztów postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 12 lipca 2011 r. Sąd Rejonowy w W. orzekł, że pozbawia D. P. na okres 10 lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu.

Sąd ustalił, że D. P. pełnił w "P. T. TD" M. T. M. J. spółce jawnej w Ł. funkcję prokurenta samoistnego. Spółka nakazem zapłaty Sądu Okręgowego w L. została zobowiązana do zapłaty na rzecz wnioskodawcy kwoty 135 908 euro. Egzekucja z majątku spółki okazała się bezskuteczna, spółka ma także znaczne długi w stosunku do innych wierzycieli.

Zdaniem Sądu prokurent spółki jawnej należy do kręgu podmiotów zobowiązanych na podstawie art. 21 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. prawo upadłościowe i naprawcze (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 176, poz. 1360 ze zm.; dalej - PrUpNap) do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości i ponosi odpowiedzialność za niedopełnienie tego obowiązku. Za obciążeniem go odpowiedzialnością za niezłożenie w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości przemawia funkcja ochronna art. 21 ust. 3 PrUpNap, nakazująca przede wszystkim ochronę wierzycieli i samego dłużnika. W ocenie Sądu D. P. miał świadomość podejmowanych przez współniczki spółki czynności zmierzających do pozbywania się przez nie majątku ruchomego spółki. W zachowaniu D. P. Sąd dopatrzył się winy umyślnej, polegającej na przyzwoleniu na dokonywanie czynności dotyczących majątku spółki ze znacznym pokrzywdzeniem wierzycieli.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w L.- na skutek apelacji uczestnika postępowania - zmienił postanowienie Sądu pierwszej instancji i oddalił wniosek oraz orzekł o kosztach postępowania za obie instancje.

Zdaniem Sądu odwoławczego prokurent jest uprawniony do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, dysponując szczególnego rodzaju pełnomocnictwem, jest bowiem umocowany do podejmowania związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa czynności sądowych i pozasądowych. Może zatem nie tylko zgłosić wniosek o ogłoszenie upadłości, ale także reprezentować spółkę w postępowaniu sądowym. Jednakże podstawy jego działania - według

Sądu odwoławczego - nie stanowi mandat, ale stosunek prawny łączący prokurenta z mocodawcą. Ponosi on zatem odpowiedzialność kontraktową za nienależyte wykonanie umowy. Z art. 21 PrUpNaprz nie można natomiast wyprowadzić obowiązku prokurenta do wystąpienia z wnioskiem o ogłoszenie upadłości. Nie ponosi on zatem przewidzianej w art. 373 PrUpNaprz odpowiedzialności za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości.

W skardze kasacyjnej, opartej na obu podstawach, wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 373 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 21 ust. 2 i 3 PrUpNaprz i art. 109¹ KC oraz art. 378 § 1, art. 381, art. 382 KPC, art. 391 § 1 w związku z art. 217 § 2 KPC, art. 391 § 1 w związku z art. 233 § 1 KPC i art. 391 § 1 w związku z art. 361 i 328 § 2 KPC Powołując się na te podstawy, wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania albo o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i uwzględnienie wniosku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Prawo upadłościowe i naprawcze rozróżnia osoby, którym przysługuje uprawnienie do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości (art. 20) oraz osoby, na których spoczywa obowiązek zgłoszenia takiego wniosku (art. 21). Nie ulega też wątpliwości - co zauważono również w literaturze - że obowiązkowi zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości zawsze odpowiada uprawnienie do jego zgłoszenia, ale uprawnieniu do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości nie zawsze odpowiada obowiązek zgłoszenia takiego wniosku. Ogłoszenia upadłości może domagać się np. wierzyciel dłużnika (art. 20 ust. 1 p.u.n), nie należy on jednak do kręgu wymienionych w art. 21 PrUpNaprz podmiotów obciążonych obowiązkiem zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Zgodnie z art. 20 ust. 2 pkt 2 PrUpNaprz uprawnionym do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości w stosunku do osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną jest każdy, kto ma prawo je reprezentować sam lub łącznie z innymi osobami. Przepis ten wywołał kontrowersje, czy przez reprezentantów, o których w nim mowa, należy rozumieć także osoby, których umocowanie opiera się na czynności prawnej np. prokurentów.

W literaturze zdecydowanie dominuje stanowisko, że w rozumieniu omawianego przepisu prawo do reprezentacji osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej oznacza uprawnienie wynikające z powołania w skład organu, oparte na mandacie, a nie wynikające z czynności prawnej. Wskazuje na to sposób sformułowania art. 20 ust. 2 pkt 2 PrUpNaprz oraz fakt wyraźnego wskazania w art. 20 ust. 2 pkt 5 PrUpNaprz likwidatorów. Wprawdzie wzgląd na ochronę wierzycieli i interes dłużnika - zdaniem zwolenników omawianego stanowiska - mógłby przemawiać za przyznaniem uprawnienia do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości także prokurentom, a nawet pełnomocnikom dłużnika, jednakże nie ma do

tego podstaw. Zwrócono także uwagę, że w toku prac nad rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. - Prawo upadłościowe (t.j. Dz.U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512 ze zm.) podkomisja postępowania upadłościowego odrzuciła poprawkę wyłączającą uprawnienie prokurenta do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, wychodząc z założenia, że jest to jasne i bez tego.

Argumentów przemawiających za omawianą wykładnią dostarcza również uchwała Sądu Najwyższego z dnia z dnia 21 lipca 2006 r., III CZP 45/06 (OSNC 2007, nr 22, poz. 1267), w której Sąd Najwyższy - rozstrzygając wątpliwości, czy przewidziane w art. 1097 § 2 KC wygaśnięcie prokury wskutek ogłoszenia upadłości dotyczy tylko ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego, czy również upadłości z możliwością zawarcia układu oraz czy jest dopuszczalne ustanowienie prokury przez upadłego, co do którego ogłoszono upadłość z możliwością zawarcia układu, pozostawiając mu zarząd własny mieniem wchodzącym do masy upadłości - orzekł, że z chwilą ogłoszenia upadłości prokura wygasa, a nowa nie może być ustanowiona. W tej sytuacji trudno dopatrzeć się racjonalnych argumentów przemawiających za przyznaniem prokurentowi uprawnienia do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli z chwilą ogłoszenia upadłości traci on możliwość dalszego działania w sprawie z powodu wygaśnięcia prokury.

W literaturze można także spotkać odmienny pogląd, że prokurent jest uprawniony do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości przedsiębiorcy. Podejmowana przez zwolenników tego poglądu polemika dotyczy jednak kwestii uprawnienia prokurenta do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Odnośnie zaś kwestii obowiązku zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości i konsekwencji jego niedopełnienia wyrażane jest stanowisko, że nie ulega wątpliwości, iż prokurent nie ponosi odpowiedzialności za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości, a zatem konsekwencji uchybienia obowiązkowi podjęcia stosownych działań i złożenia wniosku w odpowiednim terminie. Czynność złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości - według omawianego zapatrywania - mieści się bowiem w zakresie uprawnień prokurenta.

Przedstawiona rozbieżność poglądów miałaby znaczenie w sprawie, w której prokurent zgłosiłby wniosek o ogłoszenie upadłości. Tymczasem w niniejszej sprawie chodzi o zastosowanie przewidzianej w art. 373 PrUpNapri instytucji orzekania o pozbawieniu prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia wskazanych w tym przepisie funkcji, będącej - jak wyjaśniono w uzasadnieniu projektu ustawy prawo upadłościowe i naprawcze - środkiem dyscyplinującym przedsiębiorców do rzetelnej działalności i wykonywania obowiązków ciążących na nich w postępowaniu upadłościowym. Oparta na podstawie określonej w art. 373 ust. 1 pkt 1 PrUpNapri sankcja pozbawienia prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia oznaczonych funkcji może być stosowana wobec dłużnika lub jego reprezentanta, którzy nie wykonali obowiązku zgłoszenia wniosku o

ogłoszenie upadłości z przyczyn i w terminach określonych w art. 21 ust. 1 i 2 PrUpNap. Tymczasem nie ma podstaw do przyjęcia, że prokurent - nawet gdyby podzielić pogląd, że przysługuje mu uprawnienie do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości - jest także obciążony obowiązkiem zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Uszło uwagi skarżącego, że przedstawiona wyżej kontrowersja w literaturze dotycząca legitymacji prokurenta do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, do której odwołuje się w skardze kasacyjnej, dotyczy uprawnienia do zgłoszenia wspomnianego wniosku, a nie obowiązku jego zgłoszenia. Nawet zwolennicy poglądu, że prokurent jest uprawniony do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości przyjmują, że nie ulega wątpliwości, iż prokurent nie ponosi odpowiedzialności za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości, a zatem konsekwencji uchybienia obowiązkowi podjęcia stosownych działań i złożenia wniosku w odpowiednim terminie, ponieważ czynność złożenia wniosku mieści się w zakresie uprawnień prokurenta, a nie jego obowiązków.

Reasumując, zarzut skarżącego, że zaskarżone postanowienie zostało wydane z naruszeniem art. 373 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 21 ust. 2 i 3 PrUpNap oraz 109¹ KC przez błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, iż zakaz prowadzenia działalności gospodarczej nie może zostać orzeczony wobec uczestnika jako prokurenta, należało uznać za nieuzasadniony.

Zaskarżone postanowienie nie zostało wydane także - wbrew zarzutom skarżącego - z naruszeniem przytoczonych w skardze kasacyjnej przepisów postępowania.

Zarzuty naruszenia art. 378 § 1, art. 381, art. 382, KPC art. 391 § 1 w związku z art. 217 § 2 KPC i art. 391 § 1 KPC w związku z art. 233 § 1 KPC sprowadzają się w istocie do zakwestionowania zasadności oddalenia wniosków dowodowych zgłoszonych w odpowiedzi na apelację na okoliczność, czy uczestnika postępowania - ze względu na sposób wykonywania prokury - nie należało traktować jako współnika spółki. Skarżący nie przedstawił przekonujących argumentów, że pominięte tych dowodów mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Działanie prokurenta z przekroczeniem prokury, czy dopuszczanie się czynów, które - w przekonaniu skarżącego mogły wyczerpywać znamiona przestępstwa firmanctwa - może uzasadniać jego odpowiedzialność z tytułu nienależytego wykonywania prokury czy odpowiedzialność karnoskarbową, ale nie daje podstaw do traktowania go jako współnika spółki jawnej uprawnionego do reprezentowania spółki (art. 29 KSH), wobec którego można orzec sankcję przewidzianą w art. 373 PrUpNap. Należy także przypomnieć, że zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem zarzut naruszenia art. 391 § 1 w związku z art. 233 § 1 KPC - ze względu na art. 398³ § 3 KPC, wyłączający z podstawy skargi kasacyjnej zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów - uchyla się spod kontroli kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2009 r., III CSK 338/08, nie publ., z dnia 30 lipca 2012 r., II CSK 10/12, nie publ. i z dnia 6 sierpnia 2012 r., II CSK 108/12, nie publ.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jest ugruntowane stanowisko, że zarzut naruszenia **art. 328 § 1** w związku z **art. 391 § 1** KPC może być uznany za uzasadniony jedynie wtedy, gdy uzasadnienie uniemożliwia kontrolę kasacyjną orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 r., **I CKN 185/01**, nie publ., wyroki Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2003 r., **I CKN 1862/00**, nie publ., z dnia 7 października 2005 r., **IV CK 122/05**, nie publ., z dnia 28 lutego 2006, **III CSK 149/05**, nie publ., z dnia 14 stycznia 2008 r., **I CSK 347/07**, nie publ. i z dnia 21 lutego 2008 r., **III CSK 264/07**, OSNC-ZD 2008, nr 4, poz. 118). Taka sytuacja nie zachodzi w sprawie, zaskarżony wyrok poddaje się kontroli kasacyjnej, zwłaszcza nie uniemożliwia jej zwięzłe uzasadnienie dotyczące oddalenia wniosków dowodowych. Zarzut, że zaskarżone postanowienie zostało wydane z naruszeniem **art. 328 § 2** w związku z **art. 391 § 1** KPC należało zatem uznać za nieuzasadniony.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, ja w sentencji postanowienia. (**art. 398** KPC oraz **art. 520 § 3** w związku z **art. 398** i **art. 391 § 1** KPC).

TYLKO KURATOR POWOŁANY NA PODSTAWIE ART. 26 UST. 1 USTAWY KRS JEST UPRAWNIONYCH DO ZGŁOSZENIA WNIOSKU O UPADŁOŚĆ

Art. 20 [Podmioty zgłaszające]

1. Wniosek o ogłoszenie upadłości może zgłosić dłużnik lub każdy z jego wierzycieli.
2. Wniosek mogą zgłosić również:
  - 1)** w stosunku do spółki jawnej, spółki partnerskiej, spółki komandytowej oraz spółki komandytowo-akcyjnej - każdy ze współników odpowiadających bez ograniczenia za zobowiązania spółki;
  - 2)** w stosunku do osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - każdy, kto ma prawo je reprezentować sam lub łącznie z innymi osobami;
  - 3)** w stosunku do przedsiębiorstwa państwowego - także organ założycielski;
  - 4)** w stosunku do jednoosobowej spółki Skarbu Państwa - także minister właściwy do spraw Skarbu Państwa;
  - 5)** w stosunku do osoby prawnej, spółki jawnej, spółki partnerskiej oraz spółki komandytowej i komandytowo-akcyjnej, będących w stanie likwidacji - każdy z likwidatorów;
  - 6) w stosunku do osoby prawnej wpisanej do Krajowego Rejestru Sądowego - kurator ustanowiony na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186, z późn. zm.⁴⁾;**
  - 7)** w stosunku do dłużnika, któremu została udzielona pomoc publiczna o wartości przekraczającej 100 000 euro - organ udzielający pomocy.

Postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 30 maja 2008 r. III CZP 40/08

Teza

1. Treść art. 29 ust. 2 KRSU, w którym nie zawarto zwrotu "kurator ustanowiony na podstawie art. 26 KRSU", w żadnym razie nie uzasadnia oceny, że przepis ten odnosi się również do kuratora powołanego przez sąd opiekuńczy na podstawie art. 42 KC.

2. Kurator ustanowiony dla spółki na podstawie art. 26 KRSU jest jej reprezentantem w postępowaniu wszczętym na podstawie art. 29 ust. 2 tej ustawy niezależnie od faktu, że jest w tym postępowaniu wnioskodawcą. Nie sposób przyjąć, że kurator "rejestrowy" jest ustanawiany tylko dla złożenia wniosku o wszczęcie postępowania, gdy przepisy, które uzasadniają jego powołanie, przewidują dla kuratora szersze kompetencje.

3. Brak jest jakichkolwiek podstaw by przyjąć, że w postępowaniu toczącym się na podstawie art. 29 ust. 2 KRSU zachodzi potrzeba powołania drugiego kuratora dla spółki której dotyczy wnioski kuratora ustanowionego dla niej na podstawie art. 26 KRSU.

- *Biul. SN 2008 nr 5, Legalis*

- *Kodeks cywilny, Art. 42*

Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym, Art. 26, Art. 29 ust. 2

WŁAŚCIWOŚĆ SĄDU

Art. 19 [Właściwość sądu]

1. Do rozpoznania spraw o ogłoszenie upadłości właściwy jest sąd upadłościowy, właściwy dla zakładu głównego przedsiębiorstwa dłużnika.

2. Jeżeli dłużnik ma zakłady w obszarach właściwości różnych sądów i trudno ustalić, który z nich jest zakładem głównym, właściwy jest każdy z tych sądów.

3. Jeżeli dłużnik nie ma w Rzeczypospolitej Polskiej przedsiębiorstwa, właściwy jest sąd miejsca zamieszkania albo siedziby dłużnika, a gdy dłużnik nie ma w Rzeczypospolitej Polskiej miejsca zamieszkania albo siedziby, właściwy jest sąd, w którego obszarze znajduje się majątek dłużnika.

Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach
Wydział X Gospodarczy
ul. Lompy 14
40 – 028 Katowice

9. Koszty wniosek o zwrot – w przypadku wierzyciela.

Przepisy ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze nie uchylają przepisu art. 98 k.p.c., który ma zastosowanie w związku z art. 35 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze albowiem z przepisu art. 32 ust. 2, 3, 4 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze wynika wręcz potwierdzenie tej zasady, ponoszenia przez dłużnika kosztów postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości, nawet w przypadku gdy wniosek wierzyciela zostanie oddalony mimo zaistnienia podstaw ogłoszenia upadłości na podstawie art. 12 ust. 1 i art. 13 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, a także w przypadku gdy wniosek o ogłoszenie upadłości zostanie cofnięty przez wierzyciela po wykonaniu zobowiązań przez dłużnika zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze.

Do kosztów poniesionych przez wierzyciela w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości nie ma zastosowania art. 233 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, który dotyczy wyłącznie kosztów ponoszonych przez wierzyciela po ogłoszeniu upadłości, a nie obejmuje kosztów poniesionych przez wierzyciela w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości do których zgodnie z art. 35 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze stosuje się z uwzględnieniem szczególnej regulacji zawartej w art. 32 ust. 1, ust. 2, ust. 3, ust. 4 i ust. 5 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze przepisy o kosztach procesu zawarte w księgi pierwszej części pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego tj. art.98 k.p.c.

MOŻNA WNIEŚĆ O ZWOLNIENIE OD KOSZTÓW SĄDOWYCH ALBOWIEM UCHYŁONO
ART. 32 UST. 1

2012.10.09 - 2013.03.29 Dz.U. z 2012 r. poz. 1112 tj.

Art. 32 [Zwolnienie od kosztów sądowych]

- 1.⁶⁾ W stosunku do dłużnika nie stosuje się przepisów o zwolnieniu od kosztów sądowych.
2. Jeżeli wierzyciel cofnął wniosek o ogłoszenie upadłości po wykonaniu przez dłużnika zobowiązań, o których mowa w art. 11, kosztami sądowymi obciąża się dłużnika.
3. Kosztami sądowymi obciąża się dłużnika w razie oddalenia wniosku na podstawie art. 12 ust. 1 albo art. 13.
4. W sprawach, o których mowa w ust. 2 i 3, dłużnik obowiązany jest również do zwrotu kosztów poniesionych przez wierzyciela.
5. Od wnioskodawcy sąd może zażądać zaliczki na koszty postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości pod rygorem odrzucenia wniosku. Przepisu nie stosuje się w przypadku gdy wnioskodawcą jest dłużnik. Na postanowienie sądu zażalenie nie przysługuje.

Elementy wniosku o ogłoszenie upadłości zależą od tego czy wniosek ten składa wierzyciel, czy też dłużnik.

Art. 22 określa obligatoryjne elementy niezbędne dla prawidłowego sporządzenia wniosku niezależnie od tego kto go sporządza.

Obligatoryjne są tak dla wniosku dłużnika jak i wierzyciela

- 1) wskazanie imienia i nazwiska dłużnika,
  - nazwy lub firmy,

- miejsca zamieszkania reprezentantów,
  - w przypadku spółek osobowych imiona i nazwiska oraz adresy zamieszkania współników odpowiadających bez ograniczenia za zobowiązania,
- 2) oznaczenie miejsca gdzie znajduje się przedsiębiorstwo lub majątek dłużnika,
  - 3) wskazanie okoliczności uzasadniających wnioski i ich uprawdopodobnienie,
  - 4) żądanie wniosku ,
  - 5) informację czy dłużnik jest uczestnikiem systemu płatności lub rozrachunku papierów wartościowych ,
  - 6) informacji czy dłużnik jest spółką publiczną.
  - 7) jeżeli dłużnikiem jest przedsiębiorca wpisany do właściwego rejestru, do wniosku należy dołączyć zaświadczenie albo oświadczenie o wpisie do rejestru zawierające oznaczenie jego firmy lub nazwy, formy prawnej, siedziby oraz numeru we właściwym rejestrze.
  - 8) oświadczenie, o którym mowa w pkt 7 powyżej, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Obligatoryjnie dla dłużnika we wniosku należy zamieścić:

- 1) określenie czy żądanie dotyczy upadłości z możliwością zawarcia układu , czy obejmującej likwidację majątku

Załączniki do wniosku o upadłość obligatoryjne dla wniosku sporządzanego przez dłużnika;

- 1) aktualny wykaz majątku z szacunkową wyceną jego składników,
- 2) aktualny tj. na dzień nie później niż 30 dni przed złożeniem wniosku o upadłość bilans sporządzony dla celów tego postępowania,
- 3) spis wierzycieli najlepiej sporządzony w formie tabeli gdzie ; oznaczenie wierzyciela, adres, wysokość wierzytelności, terminy zapłaty,
- 4) lista zabezpieczeń wierzycieli na majątku dłużnika z datami ustanowienia,

2005.07.20

postanow.

SN

III CZP 46/05

LEX nr 187056

Dłużnik we wniosku o ogłoszenie upadłości powinien podać, że wierzyciele nie dokonali zabezpieczeń wierzytelności na jego majątku.

- 5) oświadczenie o spłatach wierzytelności lub innych długów dokonanych w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o upadłość,
- 6) spis podmiotów zobowiązanych wobec dłużnika podobnie sporządzony jak spis wierzycieli,
- 7) wykaz tytułów egzekucyjnych i wykonawczych wydanych przeciwko dłużnikowi,
- 8) informacja o postępowaniach dotyczących ustanowienia na majątku dłużnika hipotek, zastawów, oraz innych obciążeń podlegających ujawnieniu w księdze wieczystej i innych rejestrach, jak również o prowadzeniu innych postępowań sądowych lub administracyjnych dotyczących majątku dłużnika
- 9) miejsce zamieszkania i adresy reprezentantów spółki lub osoby prawnej,
- 10) oświadczenie dłużnika na piśmie co do prawdziwości danych zawartych we wniosku o ogłoszenie upadłości.

W przypadku złożenia przez dłużnika wniosku o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu do wniosku należy dołączyć:

- 1) propozycje układowe które powinny zawierać sposób restrukturyzacji zobowiązań upadłego wraz z uzasadnieniem (art. 269). Jako dopuszczalne sposoby restrukturyzacji majątku wskazano w przepisie art. 270 ust. 1; odroczenie wykonania zobowiązań, rozłożenie spłaty długów na raty, zmniejszenie sumy długów, konwersję wierzytelności na udziały lub akcje, zmianę, zamianę lub uchylenie prawa zabezpieczającego określoną wierzytelność, które to sposoby mogą być proponowane pojedynczo lub w połączeniach, według wskazania dłużnika. Z uwagi na treść przepisu art. 271, który dopuszcza układ likwidacyjny – propozycje układowe mogą również przewidywać zaspokojenie wierzycieli poprzez likwidację majątku upadłego bądź przejęcie go przez wierzycieli. Utrzymano zasadę jednakowego traktowania wierzycieli w tej samej kategorii dopuszczając uprzywilejowanie wierzycieli posiadających drobne wierzytelności (art. 279 ust. 1 i 2). Warunki restrukturyzacji mogą dotyczyć ograniczenia wynagrodzeń pracowników upadłego z zachowaniem prawa do minimalnego wynagrodzenia za pracę (art. 279 ust. 3). Wymagania co do zakresu uzasadnienie propozycji układowych jest precyzyjnie określone w przepisie art. 280

- 2) propozycje finansowania wykonania układu - obejmujące sporządzenie planu finansowego przedstawiającego symulacyjne zestawienie planowanych wpływów i wydatków w czasie wykonywania układu przy przyjęciu założenia, że układ według proponowanych przez dłużnika sposobów restrukturyzacji zostanie przyjęty. Taka analiza na wstępnym etapie postępowania jest bardzo korzystna, albowiem pozwala na dokonanie weryfikacji sądowej propozycji układowych dłużnika pod względem ich możliwości wykonania. Poprzednio obowiązujące przepisy art. 19 i 20 d.p.uk. nie wymagały aby dłużnik w podaniu o otwarcie postępowania układowego, czy też w propozycjach układowych przedstawiał propozycje finansowania wykonania układu. Ocena taka pojawiała się dopiero na końcu postępowania układowego jako element sprawozdania nadzorcy, który przedstawiał ją na zgromadzeniu wierzycieli stosownie do art. 54 d.p.uk. Było to rozwiązanie niewłaściwe prowadzące wielokrotnie do toczenia postępowań układowych, co do których nie było możliwość ich wykonania. Takie działanie dłużnika miało w celu oddalenia w czasie ogłoszenia upadłości.
- 3) rachunek przepływów pieniężnych za ostatnie dwanaście miesięcy, jeżeli obowiązany był do prowadzenia dokumentacji umożliwiającej sporządzenie takiego - obowiązek ten dotyczy jedynie tych upadłych, którzy podlegają ustawie o rachunkowości i mają obowiązek prowadzenia dokumentacji pozwalającej na jego sporządzenie. Powyższe należy odnieść do przepisów art. 45 ust. 3 i art. 64 ust. 1 ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994r. (tekst jednolity z 2002r. Dz. U. Nr 76 poz. 694), które to przepisy nakładają obowiązek sporządzania rocznych sprawozdań finansowych obejmujących również rachunek przepływów pieniężnych na
- 1) banków, zakładów ubezpieczeń oraz zakładów reasekuracji;
  - 2) jednostek działających na podstawie przepisów o obrocie papierami wartościowymi oraz przepisów o funduszach inwestycyjnych;
  - 2a) jednostek działających na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych;
  - 3) spółek akcyjnych, z wyjątkiem spółek będących na dzień bilansowy w organizacji;
  - 4) pozostałych jednostek, które w poprzedzającym roku obrotowym, za który sporządzono sprawozdania finansowe, spełniły co najmniej dwa z następujących warunków:
    - a) średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło co najmniej 50 osób,
    - b) suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego stanowiła równowartość w walucie polskiej co najmniej 2.500.000 euro,
    - c) przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów oraz operacji finansowych za rok obrotowy stanowiły równowartość w walucie polskiej co najmniej 5.000.000 euro.

Metody sporządzenia rachunku przepływów pieniężnych określa przepis art. 48 b ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994r. (tekst jednolity z 2002r. Dz. U. Nr 76 poz. 694).

Jeżeli w/w załączniki nie mogą być przez dłużnika sporządzone powinien on opisać przyczyny ich nie dołączenia wraz z ich uprawdopodobnieniem.

Gdy wniosek składa Wierzyciel

Powinien uprawdopodobnić swoją wierzytelność dowodami,
Powinien dołączyć wstępne propozycje układowe jeżeli wnosi o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu.

Opłata wpisowa **od wniosku o ogłoszenie upadłości wynosi 1000 zł jest stała i jej brak powoduje zwrot wniosku.**

Art. 74. Opłatę stałą w kwocie 1.000 złotych pobiera się od:

- 1) wniosku o ogłoszenie upadłości;

Uchwała z dnia 8 listopada 2006 r. Sąd Najwyższy III CZP 82/2006

Artykułu 32 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. Nr 60, poz. 535 ze zm.) oraz art. 130² § 4 k.p.c. nie stosuje się do upadłego wnoszącego zażalenie na postanowienie o ogłoszeniu upadłości (art. 54 Prawa upadłościowego i naprawczego).

OSNC 2007/7-8/96, Biul.SN 2006/11/10, Wokanda 2006/12/11, Prok.i Pr. 2007/9/43, M.Prawn. 2007/11/612

wyroku TK z 15 maja 2012 r. (sygn. akt P 11/10) **Trybunał Konstytucyjny** stwierdził, że art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361 ze zm.; dalej: PUN) w zakresie, w jakim dotyczy dłużników będących spółkami z ograniczoną odpowiedzialnością, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

Tym samym, Trybunał „zakresowo” (a ściślej – w odniesieniu do wyodrębnionej podmiotowo kategorii adresatów) **zdyskwalifikował regulację, która wyłącza możliwość ubiegania się przez dłużnika o zwolnienie od kosztów sądowych na etapie postępowania o ogłoszenie upadłości.** Przywołany wyrok, co warto podkreślić, nie uchyla i nie zmienia treści kontrolowanego przepisu, który w dalszym ciągu stanowi:

W stosunku do dłużnika nie stosuje się przepisów o zwolnieniu od kosztów sądowych.

SANKCJA ZA WADLIWY WNIOSEK

Z dniem 16 listopada 2009 r. art. 28 ust. 1 w zakresie, odnoszącym się do dłużnika niekorzystającego z pomocy adwokata lub radcy prawnego został uznany za niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 listopada 2009 r. (Dz.U.09.191.1484).

Obowiązkiem sądu jest wezwanie dłużnika działającego bez fachowego pełnomocnika do uzupełnienia lub poprawienia braków formalnych wniosku na zasadach art. 130 k.p.c. w zw. z art. 35 p.u.n.

Art. 28. [Zwrot z powodu braków formalnych]

1. Wniosek o ogłoszenie upadłości nieodpowiadający wymogom określonym w ustawie lub nienależycie opłacony zwraca się bez wezwania o uzupełnienie lub opłacenie wniosku, jeżeli został on zgłoszony przez wnioskodawcę reprezentowanego przez adwokata lub radcę prawnego.

2. W terminie tygodniowym od dnia doręczenia zarządzenia o zwrocie z przyczyn określonych w ust. 1 wniosek ponownie złożony, odpowiadający wymogom ustawowym i należycie opłacony, wywołuje skutek od daty pierwotnego wniesienia. Skutek taki nie występuje w razie kolejnego zwrotu z tej samej przyczyny.

Na zarządzenie o zwrocie przysługuje zażalenie zgodnie z art. 394 par. 1 pkt. 1 k.p.c. w zw. Z art. 35 pr upad I napr.

KSH – pożyczka

Art. 14 [Wkład]

§ 3. Wierzytelność wspólnika albo akcjonariusza z tytułu pożyczki udzielonej spółce kapitałowej uważa się za jego wkład do spółki w przypadku ogłoszenia jej upadłości w terminie dwóch lat od dnia zawarcia umowy pożyczki.